

AB KIRSAL KALKINMA POLİTİKALARI'NIN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ: POZANTI ÖRNEĞİ

Resul Telli

Çukurova Üniversitesi, Pozantı MYO, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları
Programı, POZANTI/ADANA
Öğretim Görevlisi
rtelli@cu.edu.tr

Özet

Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde ülkemizde kırsal kalkınmada önemli atılımları olan Adana İli'nin Pozantı İlçesi, Akdeniz bölgesini İç Anadolu'ya bağlayan Gülek geçidi güzergâhında önemli bir mevkide yer almaktadır. Bu araştırmanın amacı küreselleşen dünyada değişen ve yenilenen Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Politikaları'nın ortak paydası olan kırsal toplumun refahını, çok fonksiyonelli ve entegre yaklaşımla, Türkiye'de ve özellikle Adana'nın Pozantı İlçesi'nde ne derecede etkilediğini belirleyerek bu politikalarının ilçenin gelişiminde önemli faktörlerden biri olabileceğini ortaya koymaktır. Yapılan çalışma ile Türkiye'de uygulanması gereken kırsal kalkınma politikaları hakkında bilgiler verilmeye çalışılacak ve bu politikaların Pozantı'daki iktisadi etkileri analiz edilerek, ilçenin ekonomik kalkınmasına katkı sağlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Avrupa Birliği, Kırsal Kalkınma, Pozantı*

THE EFFECTS OF TURKEY ON THE EU RURAL DEVELOPMENT POLICY: THE CASE OF POZANTI

Abstract

Pozantı, a town of Adana leading and providing significant leaps in rural development of our country within the EU membership process is located at a strategical point binding Meditrenian and Central Anatolia regions to each other. The aim of this research is to work out the welfare of the rural communities, which is the common denominator of the changing and revolving rural development poicies of EU within a World becoming globalised day by day, by means of a multifunctional and an integrated approach, by determining how much these policies influence Turkey and particularly Pozantı it is seen that those policies could take an important part in the development of the town. With this study, necessary information about the rural development policies that need to be launched in Turkey will be given, and by analysing the economical effects of these

policies it will be tried to contribute to the economic development process of the town.

Keywords : *European Union, Rural Development, Pozanti*

JEL Code: R11

1. GİRİŞ

1.1. Konunun Önemi

Türkiye’de “kırsal kalkınma” konusunun öncelikli konular arasına alınmasının başında Türkiye’nin AB’ne tam üyelik süreci gelmektedir. Bu süreç ile ülkemizde özellikle Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı çerçevesinde *kırsal kalkınma* başlığı ile sürdürülebilir kalkınma ilkesi vurgulanmış ve kırsal alanlarda gelir ve istihdamın artırılması temel amaç olarak ortaya konmuştur. (Can, 2007:22). Bu amaçla ortaya çıkan yeni süreç, etkin teknoloji kullanımı ile üretimde verimlilik ve rekabet gücünün artmasını sağlayarak, AB kaynaklarının ve fonlarının en etkin şekilde kullanılmasını sağlayacak kurumsal yapılanma ve programlamayı da beraberinde getirmiştir.

1.2. Araştırmanın Önemi

AB’ne aday ülke olan Türkiye’de Kırsal Kalkınma Programlarının uygulandığı bölgelerde ve özellikle Pozantı İlçesi’ndeki örnek uygulamaların incelenmesi, Türkiye’nin Pozantı’da ve diğer kırsal bölgelerdeki çalışmalarını ve bundan sonra yapması gerekenleri ortaya koyması açısından bu araştırmayı önemli hale getirmektedir.

1.3. Çalışmanın Amacı

AB’ne uyum sürecinde Türkiye’de, Pozantı İlçesi’nde AB tarafından kırsal alanların kalkındırılmasına yönelik verilen fon ve teşviklerden en etkin şekilde faydalanabilmesi için yapılması gerekenleri ortaya koyabilmek bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

1.4. Çalışmanın Kapsamı

Çalışmada inceleme yapılırken öncelikle; AB de kırsal kalkınma kavramı ve politikaları, AB’nin aday ülkelere uyguladığı kırsal kalkınma programlarının yapısı ve Türkiye’de kırsal kalkınma kavramı ve bölgesel kalkınma politikalarına yer verilmiştir. Ayrıca çalışmada Türkiye’deki diğer kırsal bölgelere de yol göstermesi düşüncesiyle Pozantı İlçesi’nde yapılan AB projeleri ve diğer proje çalışmalarının ve uygulamalarının İlçeye katkısı incelenmeye çalışılmıştır. Yapılan

tüm bu çalışmalar neticesinde AB'nin genişleme perspektifi süresince uyguladığı kırsal kalkınma politikalarının, Türkiye'ye ve özellikle Pozantı'ya etkileri değerlendirilmeye çalışılarak konuya ilişkin sonuç ve önerilerde bulunulmuştur.

2. LİTERATÜR ÖZETLERİ

Çalışmanın bu bölümünde literatürde kırsal kalkınma ve kırsal alan konusunda yapılmış olan çeşitli çalışmalar üzerinde durulacaktır.

Kırsal kalkınma kentli kesime göre daha geri ekonomik ve sosyal imkânlarla sahip kırsal toplumun, kırsal alanların varlığının devam ettirilebilmesi şartı ve mevcut doğal kaynakların istismarına neden olmamak koşuluyla yaşam şartlarının iyileştirilebilmesidir (Turhan, 2005:14).

Türkiye'de üyelik sonrası yapısal fon uygulamaları için bugünden kapasite oluşmasına doğrudan katkılar sağlayacak olan IPARD kapsamında yürütülecek hazırlıkların, Türkiye için bir ilk olacağı belirtilerek, bu açıdan önemli fırsatlar sunacak olan IPARD Programı'nın kırsal kesimde tarım dışı istihdam olanaklarının geliştirilerek uzun vadede ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine katkıda bulunacağı vurgulanmıştır (Dıraor, 2008:90-93).

Kırsal kalkınma perspektifinde Türkiye'de uygulanmış olan köy - kent projesi incelenerek, bu bağlamda uygulanan diğer projeler için gerekli olan finansal desteğin sağlanmasının önemi vurgulanmıştır (Çolakoğlu, 2007:198).

Kırsal alanları ekolojik dengenin sağlandığı çok fonksiyonlu alanlar olarak tanımlamanın yanında aynı zamanda ekonomik ve sosyal hayatın çok farklı faaliyetlerinin yer aldığı karmaşık bir yapı olarak nitelendirilerek, Türkiye'nin AB Kırsal Kalkınma Politikası'na uyumunun; Türkiye'deki kırsal alanları çeşitli yönlerden etkileyeceğine ve bu sürecin devlet planlama, strateji ve uygulama alanlarında önemli değişimleri ve yeni yapılanmaları zorunlu kılacağı belirtilmektedir (Bakırcı, 2007:33).

3.MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Çalışma, Avrupa Birliği'nin ve Türkiye'nin Pozantı İlçesi'nin mevcut kırsal kalkınma politikalarını ve uygulamalarını veri almaktadır.

3.1.1. Pozantı İlçesi

Araştırmanın ana teması olan Pozantı İlçesi; Adana'nın kuzeydoğusunda, Mersin ve Niğde İllerine komşu durumunda bulunmakta olup Orta Toroslar üzerinde, İlçe

merkezi Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'yu İç Anadolu ve Avrupa' ya kara ve demiryolu ile bağlayan önemli bir geçit noktasında bulunmaktadır. İlçenin merkez nüfusu 9864, toplam nüfus ise 20779'dur. İlçe'de 1 belde ile 16 köy bulunmaktadır. İlçenin Adana İl merkezine uzaklığı 90 km'dir (Anonim, 2013a).

Çalışmaya konu olan Pozantı İlçesi'ne ait kırsal kalkınma politikaları ve proje çalışmalarına ait bulgularda, Pozantı Belediyesi'nce ve T.C M.E.B Pozantı Atatürk İlköğretim Okulu'nca Avrupa Birliği'ne ve Çukurova Kalkınma Ajansı'na hazırlanan projelerinden yararlanılmıştır.

3.2. Yöntem

Araştırmada: Pozantı merkezinde doğrudan kırsal kalkınma politikaları ve uygulamalarıyla ilgili olan kurumlar Pozantı Kaymakamlığı ve Pozantı Belediyesi ile İlçe Milli Eğitim Okulları olarak belirlenmiştir. Araştırma ile ilgili bilgi toplamak amacıyla 2013 yılının Mart ve Nisan aylarında İlçe Belediye yetkilileri ve proje çalışması yapan Milli Eğitim öğretmenleriyle bir kaç defa görüşülmüştür. Araştırma: Literatür taramasına ve görüşmeye dayalı olduğu için, AB'deki ve Türkiye'deki kırsal kalkınma politikaları incelenmiş ve bu politikaların Türkiye'nin Pozantı İlçesi'ndeki uygulama örnekleri ve etkileri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca ilçede yapılan projeler ile ortaya çıkan sosyo-ekonomik durum yorumlanarak, kırsal kalkınma politikaları çeşitli açılardan değerlendirilmeye çalışılmıştır. Tüm bu verilerin değerlendirilmesi ve sentezlenmesinde kırsal kalkınma odaklı izlenen politikalar ve uygulamalardan doğan sonuçlardan yararlanılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. AB'de ve Türkiye'de Kırsal Kalkınma Kavramı ve Kırsal Kalkınma Politikaları

Ülkemizde 1930'lu yıllarda başlayan ve AB adaylık süreciyle gündemde hızla ön sıralara yükselen kırsal kalkınma konusu AB'de her zaman gündemin ön sıralarında yer edinmiştir. 1988 yılında Avrupa Birliği Komisyonu tarafından yayımlanan "Kırsal Toplumun Geleceği" adlı belgede kırsal alan tanımının yanı sıra kırsal kalkınmayı oluşturabilecek; çevrenin ve doğal kaynakların korunması, ekonomik ve sosyal bütünleşmenin sağlanması ve kırsal ekonomiyi bir bütün olarak ele almak suretiyle tarımın tekrar düzenlenmesi başlıklı üç ana temayı da ortaya koymuştur. Böylece AB tamamen bütünleşik bir yaklaşımla tanımladığı kırsal kalkınmayı, istihdamın ve insan kaynaklarının, yaşam standartlarının ve tarımın ve ürün kalitesinin birlikte yükseldiği bir yapı olarak nitelendirmektedir

(Turhan, 2005:20).

Kırsal kalkınma konusuna uzun yıllar boyunca Ortak Tarım Politikası (OTP) kapsamında yer vermiş olan AB’de, kırsal kalkınma politikasının temelleri 1996 yılında düzenlenen “Kırsal Kalkınma” konulu olan ve kırsal alanlarda katılımcı yaklaşımları arttırma, sürdürülebilir kırsal kalkınma programlarının birbirleriyle koordine edilmesi ve kırsal alanlarda sürdürülebilir bir kalkınmanın sağlanması amacıyla kapasitenin teşviki gibi hususlar içeren ve Cork Deklarasyonu olarak bilinen konferans ile atılmıştır. Daha sonra AB’de kırsal kalkınma politikası Ajanda 2000 Reformu ile şekillenerek günümüzdeki haline ulaşmıştır (Doğan ve Akşahin, 2011: 9).

Ülkemizde ise kırsal kalkınma politikaları planlı dönemde oluşturulan beş yıllık kalkınma planları ile gündeme gelmiş ve bu dönemle birlikte kırsal kalkınmaya verilen önem günümüze kadar kırsal kalkınma projeleriyle gerçekleşmiştir. Türkiye’de “kırsal kalkınma” bilhassa Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Plan’ında ana başlık olarak belirlenmiş ve beraberinde sürdürülebilir kalkınma ilkesi ile gelir ve istihdamın artırılması temel amaç olarak ortaya konmuştur. Bu amaç doğrultusunda uygulanacak politikalar Kırsal altyapı hizmetlerinin yaygınlaştırılması, kırsal alanda yaşayan nüfusun gelirini artıracak ekonomik faaliyetlerin desteklenmesi, istihdamın artırılması, kırsal kalkınma ile ilgili STK'ların desteklenerek eşgüdüm içerisinde çalışmalarının sağlanması ve tarıma dayalı sanayi geliştirecek gerekli teknik desteğin verilmesi olarak sıralanabilir (DPT, 2000: 83-84).

Türkiye’de Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) döneminde yapılan 2010 – 2013 Kırsal Kalkınma Planı (KKP) ile; ekonomik ve sosyal yapının tutarlı bir şekilde gelişmesini yönlendirmek ve ülkemizin kırsal kalkınma alanındaki öncelikli tedbirlerini/faaliyetlerini ortaya koymak temel politika olmuştur. Ayrıca Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (UKKS) ile ülkemizin kırsal kalkınma alanındaki politika ve strateji çerçevesi ayrıntılı bir şekilde ortaya koyulmaya çalışılmıştır (TKB, 2010).

4.2. Adana İli Pozantı İlçesinin Kırsal Yapısı, Sorunları ve Kısıtları

Ülkemiz kırsal yapı bakımından küçük nüfus ve dağınık tarzda yerleşim düzeni olan sayıca oldukça fazla kırsal yerleşim yerlerine sahiptir (Can, 2007:4). Bu özellik Pozantı kırsalında da kendini göstermektedir. İlçeye bağlı 1 belde ile 16 köy Toros, Aladağlar ve Bolkar Dağları’nın eteklerine serpilmiş vaziyette bir yerleşim düzenine sahiptir.

2006 Bölgesel Gelişme Özel İhtisas Komisyonu raporuna göre yerel ihtiyaç ve kaynakların belirlenmesi ve uygulanabilir il gelişme planlarının hazırlanması çalışmaları bazı iller ve bir ilçe (Pozantı-Adana) için tamamlanmıştır. Rapora göre Türkiye’de dikkat çeken tek ilçe gelişim planı Adana İli Pozantı ilçe gelişim planıdır. İl ve ilçe gelişme planları ile illerde ve ilçelerde mevcut olan potansiyelin öne çıkarılması sağlanmakta ve kaynakların etkin kullanımı için fırsat yaratılmaktadır. Bu bağlamda, Pozantı ilçe gelişme planı çerçevesinde yapılacak olan kırsal kalkınma çalışmalarında elde edilen olumlu ve olumsuz tecrübeler, Pozantı için yeni model ve yaklaşımları oluşturmada, ekipleri kurmada, sürecin aşamalarını ve mali kaynakları doğru tespit etmede yararlı olacaktır. Bu gelişmeler çerçevesinde Pozantı’da günümüzde bir çok yeni proje faaliyete geçirilmeye çalışılıyor.

Pozantı’nın tarımsal ve kırsal yapısından kaynaklanan sorun ve kısıtlara bakılacak olursa; tarımsal işletmelerin büyük çoğunluğu küçük işletmelerden oluşmakta ve bu işletmelerin büyük bir bölümü ‘sermaye birikimi’ sağlayacak pazar için üretim yapmaktan ziyade, kendi tüketimini karşılamak için üretim yapmaktadır. Ayrıca diğer tüm kırsallarda olduğu gibi Pozantı sorunları arasında teknolojinin eskiliği ve yeni teknolojilerin yeterince ve etkin olarak kullanılmaması da sayılabilmektedir. Bu durumun doğal sonucu olarak üretim arzu edilen ölçüde arttırılamamaktadır. Tüm bunların yanı sıra taşıma ve depolama sistemlerinin ilçede yeterince gelişmemiş olması, Pozantı tarım sektörünün diğer önemli sorunları arasında yer almaktadır. Buna ek olarak ilçeye ait plan verilerinin güncellenmesi konusunda bir zaman sınırı bulunmaması, ilçede planlama konusunda yetişkin uzman ve yönlendirici personel yetersizliği, planlama, proje geliştirme ve yönetimi konusunda eğitim eksikliği, ilçede elde edilen verilerin ilçenin gerçekleriyle yorumlanmış ve örtüştürülmüş olmaması, Kalkınma Bakanlığı ve DPT’nin yerel planlama projeksiyonunun bölge ağırlıklı olması nedeniyle “teknik desteğin” yetersiz olması ve AB IPARD Programı’nın Türkiye kapsamında yer alan 42 İl içinde Adana İli ve Pozantı İlçesi’nin olmaması gibi bir takım konuları da Pozantı’nın kısıtları arasında saymak mümkündür. (Dıraor, 2008:90-93).

4.2.1. Kırsal Kalkınma Projeleri ve Pozantı’da Uygulama Örnekleri

Kırsal Kalkınma projeleri genel anlamda çok maksatlı ve entegre projeler olarak nitelendirilmektedir. Bu yönüyle bu projeler hem doğal kaynakların daha iyi değerlendirilebilmesini, hem de kırsal kesimde gözlenen sosyo-ekonomik farklılıkların mümkün olduğu ölçüde ortadan kaldırılmasını sağlamak suretiyle,

sadece kırsal alt yapıyı ve tarımsal üretimi iyileştirmekle kalmayıp aynı zamanda üretim kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde kullanımını sağlayarak bölge ekonomisi için farklı gelir getirici önlemleri almayı da gerçekleştirmektedir (Gürlük, 2001:10).

Çalışmanın bu bölümünde görüşme yöntemiyle elde edilen gerekli verilerin derlenmesi sonucunda Pozantı'da yapılan çeşitli projelerin özelliklerine ilişkin genel bilgiler gösteren veriler sunulmaktadır.

4.2.1.1. Kuklalarımınla Eğleniyorum Öğretmenlerimle Öğreniyorum Projesi

Bu proje: Kırsal bölgedeki çocukların yaratıcılığının gelişmesine katkı sağlama yoluyla proje alanındaki öğrencilerin kendine olan güvenin oluşmasına ve özbenliğinin gelişmesine yardımcı olmak amacıyla Adana-Pozantı İlçesi'nde oluşturulmuştur. 2009 – 2010 yıllarında uygulanmış olan AB Proje'si toplam 82,507.70 Avro'luk bir bütçeye sahiptir. (Anonim, 2013b)

4.2.1.2. Hadi Avrupa'da Bir Akşam Yemeği Yiyelim Projesi

Hadi Avrupa'da Bir Akşam Yemeği Yiyelim Projesi: 2010 yılında başlamış ve 2012 Aralık ayında son bulmuştur. Proje toplam 23.000 Avro'luk bütçe ile yürütülmüştür (Anonim, 2013c). Projenin amacı ve faaliyetler; geleneksel lezzetlerin paylaşımını sağlamak ve öğrencilerin dil yeterliliklerini geliştirmek, özgüven kazanmaları amacıyla başka ülke ve şehirlerde 5 gün yatılı kalarak benlik duygularının gelişimine katkıda bulunmak, farklı kültürleri tanımalarını sağlamaktır. Projeye katılımcı sayısı: 12 öğretmen ve 12 öğrenci olmak üzere 24 kişi ve Proje partnerleri: Portekiz (Tomar), Macaristan (Görbehaza), Slovakia (Rimavska Sobota) ve Türkiye (Pozantı) olmuştur.

4.2.1.3. Pozantı'da Sürdürülebilir Geri Kazanım ve Çevre Bilinci Projesi

Kırsal kalkınmada sürdürülebilir bir çevre ve doğal hayatın korunması ilkesiyle oluşturulan Proje 2010 yılının Temmuz ayında başlamış ve 12 ay sürerek Temmuz 2011 yılında tamamlanmıştır. Toplam bütçesi 293.992,23 TL olan Proje'nin hibe miktarı 249.893,39 TL'dir. Pozantı'da Sürdürülebilir Geri Kazanım ve Çevre Bilinci projesinin amacı: Pozantı Belediyesi ve mücavir alan sınırları içinde yer alan, apartmanlar, siteler, kooperatifler, okullar, üniversite, kamu kurumları, hastaneler, terminaller, stadyumlar, alışveriş merkezleri, sanayi sitesi ve pazaryerleri, işyeri ve konutlarda; geri kazanılabilir ambalaj atıklarının diğer atıklardan ayrı toplanmasına yönelik kuralların belirlenmesi, disiplin altına alınması ile ilgili ilkelerin belirlenmesini sağlamaktır. Proje sonunda: Pozantı

ilçesinde çevreye atılan atıklar minimuma indirilerek kırsal kalkınmada devamlılık ilkesiyle sürdürülebilirlik sağlandı (Anonim, 2013d).

4.2.1.4. Katı Atık Transfer İstasyonu Projesi

Toplam 440.076,75 TL'lik bütçeye ve 264.046,05 TL'lik destek tutarına sahip olan Pozantı Katı Atık Transfer İstasyonu Projesi'nin genel amacı: Pozantı'da çevresel sorunların sürdürülebilir bir yaklaşımla çözülerek yaşam kalitesinin iyileştirilmesi için toprak, su ve hava kirliliğinin azaltılmasıdır. Bu projede özel amaç ise Katı atıkların Adana Büyükşehir Belediyesi Katı Atık Bertaraf Tesisi'ne en çevreci ve en ekonomik açıdan taşınabilmesi için katı atık transfer istasyonunun kurulması olarak belirlenmiştir (Anonim, 2013e). Pozantı Katı Atık Transfer İstasyonu Projesi sonunda katı atıkların vahşi depolanmasından kaynaklanan Çakıt Deresi'nde ki su kirlilik oranları azaldı. Katı atıkların transferi için katı atık transfer istasyonu kuruldu. Pozantı Belediyesi'nin çevre ve katı atık yönetim sistemi geliştirildi.

4.2.1.5. Gençlik Evi Projesi

Kırsal bölgede rekabetçi bir ekonomi ve bilgi toplumunun gerektirdiği doğrultuda nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi ve kırsal toplumdaki dezavantajlı grupların ve gençlerin sosyal hayata uyumunun sağlanması önceliğine sahip olan Pozantı Gençlik Evi Projesi 2011 yılında başlamış ve 12 ay sürerek 2012 yılında tamamlanmıştır. Toplam 107.823,83 TL bütçeye sahip olan projede, Proje kapsamında 25 kişi sertifikalı eğitim almıştır (Anonim, 2013f).

5. Değerlendirme

Çalışmada kullanılan temel göstergeler bağlamında genel bir değerlendirme yapılacak olursa, Pozantı İlçesi'nde yapılan ve hala yapımı devam etmekte olan projeler ile ilçede sürdürülebilir kırsal kalkınma çabalarının sadece tarımsal üretim ve sanayileşme ile sınırlı kalmadığı aynı zamanda kadın istihdamına, gençlerin toplumla entegrasyonuna, eğitim standartlarının büyük kentlerle paralel hale getirilmesine ve çevresel kirliliğin sürdürülebilir bir yaklaşımla çözülerek kırsal bölgede yaşayan toplumun yaşam kalitesinin arttırılmasına çalışıldığı da açıkça görülebilmektedir. Tüm bu çalışmaların temel amacı, kırsal kesimde yaşayan halkın hem gelir, hem de yaşam seviyelerini yükseltmektir. Bu amaç doğrultusunda; Pozantı'da kırsal ve tarımsal alt yapının güçlendirilmesi, gıda güvenliği ve seracılık, hayvancılık ve su ürünleri üretim altyapısının modern hale getirilmesi hedeflenmektedir.

6. Sonuç ve Öneriler

Avrupa Birliği üyeliği yolunda ilerleyen Türkiye’de “Kırsal Kalkınma” kavramının AB'nin OTP ve IPA kapsamında ülke politikası haline gelerek kırsal kesimin sosyo-ekonomik özelliklerinin ve kırsal toplumun yaşam standartlarının yükselmesinde önemli bir aktör olduğu düşünülmektedir. Pozantı’da yapılan kırsal kalkınma projeleri yerel dinamiklerin harekete geçirilerek, çok yönlü toplumsal gelişimin önünü açan bir fırsat olarak görülmektedir. Yapılan bu çalışmalar ile bölgede toplumsal bir farkındalık ortaya çıkmış ve yöre halkının ilçeye bakış açısında ciddi değişiklikler oluşmuştur. Pozantı ‘Kent Vizyonu’ ilkesiyle sadece ilçe merkezli kalmayıp aynı zamanda tüm köyleri ve beldeleriyle de kalkınma faaliyetinin içinde yer almaktadır. Bunu yaparken de yerel değerlerini, çevre ve doğa bilincini, kültürel öğelerini ve üretimsel niteliklerini sürdürebilen ve yenileyebilen bir anlayışla yaptığı AB ve İKV ve benzeri projelerle korumaya ve yüceltmeye çalışmaktadır.

Daha kentsel ve daha vizyonlu bir Pozantı için ve gelecek kuşaklara sağlıklı ve sürdürülebilir bir yaşam ortamı sağlayabilmek için kırsal kalkınma projelerine sadece Belediye ya da Devlet Teşekkülleri vasıtasıyla değil aynı zamanda tüm halkın, esnaf ve sanayicilerin de mevcut kalkınma planlarında yer alması gerekmektedir. Tüm bunlar için Kalkınma Bakanlığımız kırsal ekonomilere yönelik acilen ivme artırıcı politikalar oluşturmalı ve oluşturulacak işbirliği ağları - planlama ve proje koordinasyon ekipleri ile bu kırsallarda 'kalkınma rekabet kurulları' görev yapmalıdırlar .

KAYNAKLAR

Anonim, (2013a). T.C. Adana Valiliği Pozantı Kaymakamlığı. www.pozanti.gov.tr (Erişim Tarihi: 15.03.2013)

Anonim, (2013b) Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından ortaklaşa finanse edilen AB Projesi Hibe Formu (Basılmamış). Pozantı Belediyesi. Adana

Anonim, (2013c) Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından ortaklaşa finanse edilen AB Projesi Hibe Formu (Basılmamış). Pozantı Atatürk İlköğretim Okulu. Adana

Anonim, (2013d) Çukurova Kalkınma Ajansı ve Pozantı Belediyesi tarafından ortaklaşa finanse edilen Çukurova Kalkınma Ajansı 2010 Yılı Proje Teklif Çağrısı Başvuru Formu (Basılmamış). Pozantı Belediyesi. Adana

Anonim, (2013e) Çukurova Kalkınma Ajansı ve Pozantı Belediyesi tarafından ortaklaşa finanse edilen Çukurova Kalkınma Ajansı 2010 Yılı Küçük Ölçekli Altyapı Projeleri Mali Destek Programı Proje Teklif Çağrısı Başvuru Formu (Basılmamış). Pozantı Belediyesi. Adana

Anonim, (2013f) Çukurova Kalkınma Ajansı ve Pozantı Belediyesi tarafından ortaklaşa finanse edilen Çukurova Kalkınma Ajansı 2010 Yılı Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı Proje Teklif Çağrısı Başvuru Formu (Basılmamış). Pozantı Belediyesi. Adana

Bakırcı, Muzaffer. Türkiye’de Kırsal Kalkınma: Kavramlar - Politikalar- Uygulamalar. Nobel Yayınları: Ankara 1. Baskı, 2007.

Can, Metin. “Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Programlarının Türkiye’nin Kırsal Kalkınması Açısından İncelenmesi: SAPARD ve IPARD Örneği”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Aralık 2007

Çolakoğlu, Elif “Kırsal Kalkınma Problemine Bir Çözüm Arayışı Olarak Köy-Kent Projesi”, ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 3, Sayı 6, 2007, 187-202

DPT (2000), “Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı”, <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/viii/plan8.pdf>, [İndirme Tarihi: 15.03.2013]

DIRAOR, Burcu Miraç. “Katılım Öncesi AB Fonları ve Kırsal Kalkınma: Fırsatlar, Sorunlar ve Türkiye İçin Öneriler”, DPT Uzmanlık Tezleri. 2008

Doğan, Sevgi & Akşahin, Selenge Banu. “Türkiye ve AB’de Kırsal Kalkınma: Bir Mevzuat Derlemesi”, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı. 2011

Gürlük, Serkan. “Dünyada Ve Türkiye’de Kırsal Kalkınma Politikaları ve Sürdürülebilir Kalkınma”, Uludağ Üniversitesi İktisat Fakültesi Dergisi, 19:4, Aralık 2001

Turhan, Mehmet Serdar. “Avrupa Birliği Üyeliği Yolunda Türkiye Kırsal Kalkınma Tedbirleri Uygulama Süreci”, Tarım Ve Köyişleri Bakanlığı, Uzmanlık Tezi çalışması. 2005

TKB (2010). Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Kırsal Kalkınma Planı 2010 – 2013, www.sp.gov.tr/upload/.../files/101Im+KKP_2010_2013_.pdf, [İndirme Tarihi: 13.03.2013]

TCKB (2006). Devlet Planlama Teşkilatı Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi 2007 – 2013, www.kalkinma.gov.tr/DocObjects/Download/8050/kirsal.pdf, [İndirme

Tarihi: 14.03.2013]

TKB (2007). *Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma IPARD Programı 2007 – 2013*, ipard.tarim.gov.tr/aaa.pdf, [İndirme Tarihi: 15.03.2013]

T.C. Adana İl Özel İdaresi (2011). *2011 Yılı Faaliye Raporu*,

www.adanaozelidare.gov.tr/down/2011FaaliyetRaporu.pdf, [İndirme Tarihi: 15.03.2013]